

Regionsrådsformand Bent Hansen og skovfoged Henrik D. Larsen for Skovdyrkerforeningen har haft et godt og tæt samarbejde gennem nu ni år om at rejse og pleje Anna Marie og Bent Hansens skov.

Foto: Bjarne Nilsson

Skoven

- en oase for både mennesker og dyr

Regionsrådsformand Bent Hansen, Hinge, rejste en 13,5 ha stor skov i 2001. Det er den bedste investering i meningsfuld fritid, han nogensinde har gjort

Hvad gør regionsrådsformand Bent Hansen, når borgere, som også vil have et storsygehus på deres egn, skælder ham huden fuld og truer med både bål og brand?

Hvad gør han, når forhandlinger om næste års sygehusbudgetter med indenrigs- og sundhedsministeren ikke kommer nogen vegne, og stemningen omkring bordet er rigtig dårlig?

Hvad gør Bent Hansen, efter en dag, hvor adskillige journalister har jaget ham for at få kommentarer og stille nærgående spørgsmål?

- Jeg går en tur i skoven. Anna Maries og min skov, siger Bent Hansen:

- For skoven er min oase. I hverdagen får jeg så rigeligt dækket mit behov for socialt samvær med andre mennesker. Derfor har jeg det rigtig godt med at arbejde i skoven. Eller blot sidde lige så stille og lytte til alle skovens stemmer. Det er afslapning for mig. Her får jeg batterierne ladet op igen.

Vi er taget på besøg i Anna Marie og Bent Hansens skov ved Hinge lidt øst for Kjellerup sammen med skovfoged hos Skovdyrkerforeningen, Henrik D. Larsen. Han fungerer som ægteparret Hansens skovtekniske rådgiver. Henrik D. Larsen blev første gang hidkaldt for ni år siden. For da traf de deres beslutning om at rejse en skov.

Kundens skov

Indtil da havde Bent Hansen drevet jorden med afgrøder. Men så rejste ægteparrets tre børn - og dermed arbejdskraften - hjem-

me fra. To landmandsboer kappedes om at byde på jorden, og tanken om et frasalgsfristede. Men i mellemtiden havde daværende miljøminister Svend Auken fået indført en støtteordning. For regeringen så gerne, at der blev rejst mere skov i Danmark. Det afgjorde sagen. Alle overvejelser om at sælge jorden blev droppet. Støtteordningen blev aktiveret, og et areal på ca. 13,5 ha tilplantet med gran, fyr, eg, bøg, ask, kirsebær og flere andre træarter:

- Når vi løser sådan en opgave, udarbejder vi først et konkret skitseforslag på baggrund af kundens ønsker. Og i Anna Maries og Bent Hansens tilfælde lød opgaven på at få skabt en skov med varieret beplantning. En skov, der vil tiltrække vildt og fugle, fordi den vil give dyrene gode fødemuligheder og gemmesteder. Der skulle anlægges stier ud til alle områder i skoven, men uden at den fik karakter af en plantage. Derfor er området delt ind i felter med de forskellige træarter. Der er anlagt lysninger, og stierne er brudte, så man ikke kan se durk igennem fra den ene ende til den anden, forklarer Henrik D. Larsen.

En myte

Forslaget blev sendt ind til Skov- og Naturstyrelsen og blev godkendt her som støt-teberettiget. Og nu kun ni år efter tilplantningen er træerne kommet op i 5-6 meters højde:

- Derfor er det en myte, at man ikke kan nå at få glæde af en skov, man selv har rejst, fastslår Henrik D. Larsen. Det bekræfter Bent Hansen helhjertet. Han siger:

- Det har også overrasket mig, at skoven rent faktisk vokser op så hurtigt. Men det gør den her i det midt- og østjyske. Og nu kan man virkelig tale om en skov, som for mig er ren nydelse. Vi har fået et meget rigt og varieret dyreliv, så vi må tit slå op i bøgerne for

at finde ud af, hvad arterne hedder.

God livskvalitet

I Bent Hansens familie er der både børn og børnebørn. Når de kommer på besøg, arbejder de voksne ofte lidt med træerne, mens børnene klatrer og bygger huler. På den måde har alle i familien fået et nært forhold til skoven:

- At plante sin egen skov - det kan varmt anbefales, selv om det ikke er helt billigt. Vi skal ikke tjene penge på skoven, så vi betragter den som en investering i god livskvalitet. At en skov samtidig hjælper vildtet, beskytter grundvandet og holder på CO₂-udledningerne gør bestemt ikke noget, slutter regionsrådsformanden.

INFO

Søg støtte til din skov

Ny skov kan plantes på landbrugsjord med støtte fra Skovrejsningsordningen. Skovrejsningsordningen er i sin nuværende form ganske fordelagtig.

Generelt er kravet, at man mindst skal have fem ha, man ønsker at plante til med skov. Støtten til etablering er afhængig af, om man ligger i et såkaldt "skovrejsningsområde" eller i et "neutralområde". Dette kan man selv undersøge på www.arealinfo.dk.

Etableringsstøtten varierer fra 13.000 til 25.000 kr. pr. ha. og deles i to rater. Hertil kommer der tillæg på 3.000 til 9.000 kr. pr. ha. for skånsom jordbearbejdning og pesticidfri drift.

Til gengæld for støtten forpligter man sig til at få pålagt fredskovspligt på sin nye skov.

Man kan også bevare retten til enkeltbetaling på de tilplantede arealer. Det forudsætter, at der også er landbrugsmæssig aktivitet på ejendommen.

Vi anbefaler, at du kontakter en konsulent i forbindelse med projektering og ansøgning. Hos Skovdyrkerne mener vi, at rådgivning er noget værd. Derfor tager vi penge for den rådgivning, vi yder. Vores rådgivning skal gøre dig i stand til at vurdere, hvad der er det rigtige for dig. Efterfølgende er du frit stillet til beslutte, hvad der skal ske hvornår, og hvem der skal hjælpe dig med det.

Ansøgningsfristen for støtte til skovrejsning er 1. maj 2010. Denne frist er forlænget til 15. maj 2010 ved elektronisk ansøgning.

For yderligere information:

Henrik D. Larsen, Skovfoged, Tlf.nr.: 8728 1788

DYRK DIN SKOV

- og nyd den!

NY SKOV:

- Skovdyrkerne yder rådgivning om skovrejsning på landbrugsjord. Vi yder rådgivning i alle faser fra idé til den færdige skov.
- Skovdyrkerne kan udføre alle praktiske opgaver, så du kan realisere din drøm om at blive skovejjer.
- Skovdyrkerne - så har du fagfolkene på din side.

**KONTAKT DIN LOKALE
SKOVDRYRKERFORENING FOR EN SNAK
OM DINE MULIGHEDER!**

Skovdyrkerforeningen Midtjylland

Tlf: 87 28 17 88 . www.skovdyrkerne.dk/midt
email - midt@skovdyrkerne.dk

Skovdyrkerforeningen Østjylland

Tlf: 86 89 32 22 . www.skovdyrkerne.dk/soj
email - soj@skovdyrkerne.dk

Skovdyrkerforeningen Nordøstjylland

Tlf: 86 44 73 17 . www.skovdyrkerne.dk/sno
email - sno@skovdyrkerne.dk

SKOVDRYRKERNE

- så har du fagfolkene på din side

Konsekvenser af vandplaner?

Det kommer med sikkerhed til at koste dyrt at gennemføre EU's Vandrammedirektiv og Habitatdirektiv. For landbrugs erhvervet og samfundet som helhed. Derimod er det svært at sige, hvad det kommer til at koste den enkelte landbrugsbedrift.

LandboMidtØsts afdeling for Planteavl & Miljø vover alligevel et bud på konsekvenserne for to landmænd på baggrund af den nuværende viden om vandplanerne. De har hhv. svineproduktion (landmand 1) og mælkeproduktion (landmand 2) og er begge beliggende i oplandet til Randers Fjord.

For at nå målene i vandplanerne skal der tages både generelle og målrettede virkemidler i brug. Generelle virkemidler gælder for alle, mens de målrettede afhænger af den geografiske placering. Af tabellerne fremgår, hvilke virkemidler de to landmænd bliver berørt af. Det fremgår ligeledes, om der kan forventes økonomisk kompensation.

Det ses, at begge får skærpede krav til ammoniakfordampning. Landmand 1 har dog allerede har tilpasset sig ved at investere i et luftrensningsanlæg. Landmand 2 har 4 ha åløbsnære arealer, hvis anvendelse i fremtiden er usikker. Desuden foreslås et rørlagt vandløb genåbnet, hvilket vil medføre 10 meter bræmmer.

Niveauet for ekstra efterafgrøder og omsættelige kvælstofkvoter vil afhænge af bedriftenes placering i oplandet. Det er antaget, at de to bedrifter rammes af gennemsnits-

kravet på 5,9 % i oplandet. Hvor meget de markedsomsættelige kvælstofkvoter kan komme til at betyde for bedriftenes N-normer vides ikke. Det er antaget, at halvdelen af effekten ender med at blive normreduktion, svarende til en reduktion på 16,5 % i oplandet. Under disse forudsætninger har vi beregnet det økonomiske tab til 698 kr./ha på svinebedriften og 406 kr./ha på kvægbedriften.

På trods af forbehold og antagelser kan man konkludere, at de foreslåede vandplaner bliver dyre for landbruget. Man må også konkludere, at prisen vil variere meget fra bedrift til bedrift. Sådanne konsekvensberegninger på bedrifts-, oplands- og samfundsniveau har ikke været en del af de fremsatte forslag. De bør naturligvis indgå i de politiske beslutninger. Mens dette skrives, ser det ud til, at flere partier ønsker et forbedret beslutningsgrundlag, inden de endelige forslag sættes i offentlig høring.

Som landmand er det under alle omstændigheder vigtigt at sætte sig ind i både vand- og naturplanforslagenes betydning for egne arealer. Dels af hensyn til den kommende offentlighedsfase, dels for at undgå forkerte beslutninger på bedriften. LandboMidtØst hjælper dig gerne med at få overblikket!

Kontakt natur- og naturforvaltningskonsulent Eja Lund eller miljøkonsulent Carsten Buskov hos LandboMidtØst for yderligere information.

Vandplanens generelle virkemidler:	Kompensation	Konsekvens Landmand 1	Konsekvens Landmand 2
Efterafgrøder kan ikke erstattes af vintergrønne marker	Nej	4 % til 14 %	Ja (nej)
Forbud mod pløjning af fodergræsmarker efterår/vinter	Nej	Nej	Ja
Forbud mod jordbehandling om efteråret	Nej	Nej	Ja
Landets samlede N-kvoter reduceres, når landbrugsjord overgår til andet formål	Nej	Ja	Ja
10 m randzoner langs vandløb	1200 kr/ha	Nej	Ja
Skærpede krav til ammoniakfordampning fra husdyrbrug ved udvidelser	Nej	Ja	Ja
Vandplanens målrettede virkemidler			
Ophør af eller reduceret vandløbsvedligeholdelse	Ja	Nej	Måske
Åbning af rørlagte vandløb	Ja	Nej	Ja
Etablering af vådområder til kvælstoffjernelse	Ja	Nej	Måske
Etablering af arealer med periodevis oversvømmelse i ådale opstrøms søer med henblik på fosforfjernelse til søerne	Ja	Nej	Nej
Markedsomsættelige kvælstofkvoter (her regnet som normnedsættelse)	Nej	16,5%	16,5%
Yderligere brug af efterafgrøder i sædskiftet	Nej	5,9 %	5,9 %

	Landmand 1 (svineproduktion)		Landmand 2 (mælkeproduktion)	
	Pr. ha	I alt	Pr. ha	I alt
Ændring i DB som følge af ændret afgrødefordeling		-13.669		1.064
Udgifter til etablering af efterafgrøde		-6.479		-468
Manglende udbytte som følge af reduceret N-norm		-6.829		-494
Indkøb af manglende foder		-7.800		-600
Ændring i DB som følge af flere efterafgrøder	-213	-34.778	-11	-498
Manglende udbytte som følge af reduceret N-norm		-64.501		-16.526
Manglende proteinindhold i kornafgrøder		-21.219		-6.636
Indkøb af manglende foder		-15.903		-3.089
Besparelse i N-indkøb		25.625		8.898
Ændring af DB som følge af reduceret N-norm	-485	-78.998	-394	-17.353
Resultat i alt	-698	-113.776	-406	-17.851